

Vuoden 2027 talousarvion kehukset ja aikataulu

93/02.02.00/2026

Khall 07.09.2026 § 111

Selostus

Globaalit luonnonjärjestelmien muutokset ihmisen toiminnan seurauksena, kansakuntien yhteistyörakenteiden ja vakiintuneiden pelisääntöjen horjuttaminen, nationalistisen ajattelun voimistuminen sekä aseelliset konfliktit luovat yleistä epävarmuutta, joka heijastuu monin tavoin globaaliin talouteen ja yksittäisiin kansantalouksiin. Toisaalta ihmiskunnan historia on täynnä erilaisia katastrofeja, joista on kuitenkin aina selvitty.

Ukrainan ja Lähi-Idän konfliktien seurauksena fossiilisten energialähteiden ja etenkin raakaöljyn hinnan nousu sekä siitä seurannut öljytuotteiden, lannoitteiden ja muiden raaka-aineiden hintojen nousu on kiihdyttänyt inflaatiota ja hidastanut euroalueen talouskasvua. Toisaalta se on luonut kasvavia markkinoita vihreän siirtymän investoinneille ja puolustusteollisuudelle.

Suomen kansantalous on perinteisellä BKT:llä (Bruttokansantuote) mitattuna lähtenyt hienoiseen kasvuun alkuvuonna 2026 ollen 0,9 % vuoden ensimmäisellä puolikkaalla. Valtiovarainministeriön (VM) kesäkuun taloudellinen katsaus ennakoii BKT:n kasvun kiihtyvän 1,6 %:iin vuonna 2027 ja edelleen 1,7 %:iin vuonna 2028.

Fossiilisen energian hinnannoususta huolimatta inflaation odotetaan pysyvän alle kolmessa prosentissa ja painuvan vuosina 2027 ja 2028 jopa alle kahden prosentin, jos energian hinnat tasaantuvat. Palkankorotusten myötä reaaliasiot ovat kääntyneet kasvuun, mikä lisää kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusta. Toisaalta työttömyyden korkea taso vähentää edelleen yksityistä kulutusta. Epävarmuutta työllisyyden kehitykselle luo myös generatiivisen tekoälyn nopea kehittyminen, joka saattaa aiheuttaa pysyvästi korkeamman työttömyyden tason. Talouskasvua kuitenkin tukevat rakentamisen toipuminen sekä koko Euroopan tavoin energiasiirtymään liittyvät hankkeet ja puolustusinvestoinnit.

Julkinen talous pysyy tukevasti alijäämäisenä. Menoja kasvattavat etenkin puolustus- ja korkomenot, samalla veronkevennykset heikentävät toteutettujen sopeutustoimien vaikutusta. Julkinen velka nousee tasaisesti ja ylittää tänä vuonna 90 prosenttia suhteessa BKT:hen. 100 % raja puhkeaa 2030 -luvun alussa ilman mittavia sopeutustoimia. Julkisen talouden alijäämä on edelleen suuri ja VM (Valtiovarainministeriö) ennakoii sen olevan kuluvana vuonna 4,4 %.

VM:n ennakkollisen valtionosuuslaskelman pohjalta Outokummun kaupungin valtionosuudet vuonna 2027 ovat noin 3,4 milj. euroa eli 1,2 milj. euroa kuluvan vuoden talousarviota pienemmät. Verotulojen arvioidaan kasvavan 0,2 milj. euroa kuluvaan vuoteen verrattuna. Rahoitustuottojen netto on arvioitu 1,4 milj. euroa vuoden 2026 talousarviota suuremmiksi. Kunta-alan sopimuskauden 2025-2028 vaikutus palkkakustannuksiin vuonna 2027 on 3,9 % ja inflaatioennuste 2 %. Talousarvion kehyskasvu kuluvaan vuoteen verrattuna on asetettu 1,9 prosenttiin. Valmistelussa on huomioitu kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymä toiminnan kehittämisohjelma sekä muut tiedossa oleva muutokset.

Vaikutusarviointi

Ei

Valmistelija	Kaupunkipalvelujen johtaja, talouspäälikkö
Lisätietoja	Kaupunkipalvelujen johtaja Jukka Orenius, puh. 044 7559 240.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa vuoden 2027 talousarvion valmistelua varten liitteen mukaisen kehyksen ja ohjeet.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
